

Валентина Демко
к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу
Ангеліна Помелова, здобувач,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя, Україна

АДАПТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК СТАЛОГО ЕКОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ «ЕСО BIKE UKRAINE»

В умовах післявоєнного відновлення України особливого значення набуває пошук інноваційних моделей розвитку туристичної галузі, які поєднують економічну ефективність із принципами сталого розвитку. Одним із найбільш перспективних напрямів виступає екологічний туризм, який забезпечує збереження природного середовища, підтримку місцевих громад та формування екологічної свідомості населення.

Європейський досвід демонструє високу ефективність екологічно орієнтованих моделей розвитку туризму. У країнах ЄС активно використовуються програми екологічної сертифікації, мережі природоохоронних територій Natura 2000, концепція slow tourism, велосипедні маршрути EuroVelo та інструменти підтримки місцевих громад. Особливий інтерес для України становить практика розвитку велосипедного туризму, яка успішно реалізується в Нідерландах, Данії, Німеччині та Австрії.

На основі проведеного дослідження було визначено ключові напрями адаптації європейського досвіду до українських умов (табл. 1).

Таблиця 1

Основні напрями адаптації європейських практик екотуризму в Україні

Європейська практика	Українська адаптація	Очікуваний результат
Natura 2000	Формування мережі екотуристичних маршрутів у природоохоронних територіях	Збереження природних ресурсів
EuroVelo	Створення регіональних велосипедних маршрутів	Розвиток активного туризму
Green Globe, EU Ecolabel	Впровадження систем екологічної сертифікації	Підвищення якості туристичних послуг
Slow tourism	Розвиток локальних туристичних продуктів	Підтримка місцевих громад
Екологічна освіта	Створення інформаційно-просвітницьких центрів	Підвищення екологічної свідомості

Джерело: сформовано автором на основі результатів дослідження.

Для практичної реалізації запропонованих підходів розроблено авторську концепцію «ЕСО BIKE UKRAINE», яка передбачає формування національної

мережі екологічних велосипедних маршрутів із використанням природно-рекреаційного потенціалу регіонів України. Концепція орієнтована на інтеграцію туристичних ресурсів у єдину систему сталого туризму та подальше включення українських маршрутів до європейського туристичного простору.

Рис. 1. Концептуальна модель розвитку екотуризму «ECO BIKE UKRAINE»

Джерело: сформовано автором на основі результатів дослідження

У межах практичної апробації концепції було запропоновано маршрут «Степова спадщина», який об'єднує природні та культурні об'єкти Запорізького регіону. Запровадження подібних маршрутів дозволить диверсифікувати туристичний продукт, збільшити туристичні потоки та створити додаткові можливості для розвитку малого бізнесу в громадах.

Важливою перевагою концепції є її універсальність. Запропонована модель може бути адаптована до різних регіонів України шляхом використання локальних природних, історико-культурних та рекреаційних ресурсів. Реалізація концепції сприятиме підвищенню конкурентоспроможності туристичної галузі, формуванню позитивного міжнародного іміджу України та розвитку екологічно відповідальної туристичної поведінки.

Висновки. Результати дослідження свідчать про високий потенціал адаптації європейських практик сталого екотуризму в Україні. Запропонована концепція «ECO BIKE UKRAINE» може стати ефективним інструментом розвитку

екологічного туризму, підтримки місцевих громад та післявоєнного відновлення туристичних територій. Її реалізація забезпечить формування сучасного конкурентоспроможного туристичного продукту, орієнтованого на принципи сталого розвитку та інтеграцію України до європейського туристичного простору.

Список використаних джерел

1. Demko V. S., Vasylichenko O. O. Sustainable development of green tourism routes: international standards, barriers and institutional solutions for Ukraine. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2026. № 27. DOI: 10.5281/zenodo.19094920.
2. Fennell D. A. *Ecotourism*. 5th ed. London : Routledge, 2020. 640 p.
3. UN Tourism. Tourism and the Sustainable Development Goals. Madrid : UN Tourism. URL: <https://www.unwto.org/tourism-and-the-sustainable-development-goals>
4. European Commission. EU Biodiversity Strategy for 2030. Brussels : European Commission. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
5. The International Ecotourism Society (TIES). What Is Ecotourism? URL: <https://ecotourism.org/what-is-ecotourism/>
6. EuroVelo. Route Development Status Report 2024. Brussels : European Cyclists' Federation. URL: <https://pro.eurovelo.com/download/document/EuroVelo-2024-Route-development-final.pdf>